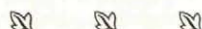

welken tijd van den dag werken zij het meest? Waar verzamelen zij hun bouwstoffen? Werken wijfje en mannetje samen, of slechts één van beide? Kiezen ze dezelfde nestplaats als in vorige jaren? Kunnen we hen ook helpen met nestmateriaal?

Ze helpen trouwens zich zelf wel, getuige de meesjes die eens in een slaapkamer, die behoorlijk gelucht werd, de wollen dekens kwamen „plukken”. Bij mij kwam een pimpelmees de kronkeltakken van een oude kamperfoelie ontschorsen. Wat voor nestmateriaal gebruiken boomklevers in streken waar ze wel nestelen maar waar geen naaldbomen zijn?

Vroeger schijnen de vogels veel „paardehaar” gebruikt te hebben voor hun nesten. Hoe zit dat tegenwoordig?

JAC. P. TH.

BOEKBESPREKING.

W. J. HENDRIKS: *Onze Loofhoutgewassen*. (Wageningen, H. Veenman en Zonen. 12 afl. à f 1.25. pl.m. 600 p.p. geïllustreerd.

Wij verheugen ons in de laatste jaren in een verhoogde belangstelling in onze boschbouw en houtteelt. De Dendrologische Vereeniging, de Boschbouw Vereeniging, de Heidemaatschappij geven waardevolle jaarboeken en maandschriften. Zelfs De Levende Natuur en de Kampioen praten soms een woordje mee. Verder hebben we sinds eenige jaren de zoo fraai en oorspronkelijk geïllustreerde Dendrologie van Dr. Boom.

Thans ontvangen we de eerste afleveringen van een groot nieuw werk over „Onze Loofhoutgewassen” door den heer W. J. Hendriks. Het belooft een heel mooi werk te worden en wij zijn zeer benieuwd naar de volgende afleveringen. Het aantal der loofhoutgewassen, die in ons land willen groeien is heel groot. Niet lang geleden was de belangstelling nog niet zoo groot als in vroegere eeuwen, getuige de parken en plantsoenen die omstreeks 1870 zijn aangelegd. In het laatst van de vorige eeuw is er vooral door Leonard Springer wat meer leven in de brouwerij gekomen en zijn er wat meer „soorten” aangeplant, zoodat we weer op 't peil van onze over-overgrootvaders komen, aan wie we werkelijk veel verrassend moois te danken hebben, dat thans nog te zien is bij oude kasteelen en buitenplaatsen. Misschien wil de heer Hendriks ons in zijn boek daar telkens aan herinneren, zooals thans reeds op pag. 31 met de mooie foto van de merkwaardige *Carya alba*. Maar we mogen niet te veel vragen want de stof is ontzaglijk groot en beperking toont ook hier weer den meester. Toch ben ik al dankbaar voor het goede woordje dat hij doet voor *Ostrya*.

Graag zou ik bij groote geslachten zooals *Quercus* eerst een dichotomische tabel hebben. De onderscheiding van *Populier* en *Wilg* al naar „hangende” en „staande” katjes gaat niet op. *Alaska* op pag. 31 moet zeker wel *Nebraska* zijn.

Een werk als dit heeft een goede kans en komt mooi van pas. Zelfs gewone dorpen hebben tegenwoordig plantsoenopzichters en burgemeesters met liefhebberij en Amsterdam zint op een echt arboretum. Sommige scholen hebben er aardigheid in, om merkwaardige boomen en struiken in hun tuin te hebben. Enkele villabewoners ook. Vergeleken bij een halve eeuw geleden zijn we al een heel eind verder. Wij herinneren ons de triomftocht van *Forsythia*, *Jasminum nudiflorum*, *Hamamelis*; *Calycanthus* komt weer uit 't vergeetboek, enz.

Wij hopen, dat de heer Hendriks, die een groote Nederlandsche ervaring heeft, ons met zijn boek op dezen goeden weg een heel eind verder zal brengen.

JAC. P. TH.

De Weg in het Landschap. Extra nummer van het tijdschrift „Wegen” (te verkrijgen bij den A.N.W.B., Parkstraat 18-20, den Haag. f 1.— (leden f 0.50).

De Commissie „De Weg in het Landschap” in samenwerking met den A.N.W.B. en de Vereeniging Nederl. Wegencongres, heeft deze prachtig uitgevoerde brochure uitgegeven, om met vele fraaie foto's en weinig tekst duidelijk te maken, hoe moderne verkeerswegen in het land-

schap kunnen, maar niet behoeven te storen, en waardoor het komt, dat de eene weg het landschapsschoon totaal verniet de andere het alleen voor ons genieten ontsluit, het zelfs accentueert.

JHs.

G. D. DUURSMA: *Onze Cactussen*. 3e druk. Uitg.-Mij. Kosmos, Amsterdam. Geb. f 3,90.

Dat er van dit Practisch Handboek voor Amateur-kweekers sedert 1927 een derde druk verschijnt, is wel een bewijs, dat de cacteeënliefhebberij in ons land een blijvende plaats heeft verworven. De tekst is uitgebreid en omgewerkt, een nieuwere nomenclatuur ingevoerd en wel die volgens het systeem van den bekenden cactusjager K. Backeberg. Van dezen zijn ook een groot aantal foto's gereproduceerd. De illustraties zijn n.l. in dezen 3den druk alle vernieuwd, ook de gekleurde foto's. Doordat ze op beter papier afgedrukt zijn, komen ze ook veel beter tot hun recht. Een smakelijk en zeker heel bruikbaar boek!

JHs.

K. ZEEMAN: *Moderne Geografie van Nederland*, 7e druk. W. Versluys, Amsterdam.

Dit leerboek der Aardrijkskunde verdient een aankondiging in ons tijdschrift alleen al, omdat het de landschapsbeschrijving en de ontwikkeling van de landschappen recht laat wedervaren. Onder de illustraties herkennen wij er verscheidene uit D. L. N., ook bij de text-citaten, die een eigenaardig onderdeel vormen van dit leerboek.

JHs.

Dr. W. J. A. SCHOUTEN: *Evolutie*. (Uitgave van J. H. Kok, Kampen, 202 p. p., prijs ingen. f 2,25, geb. f 2,90).

A. S. HOUWINK: *De Afstammingsleer een vergissing*. (Baarn - Hollandia-drukkerij, 76 p. p.).

Het lezen van deze boekjes geeft mij den indruk dat de evolutie-hypothese in haar geheel toch wel heel gevaarlijk materiaal is voor populair-wetenschappelijke behandeling, vooral wanneer de schrijvers een overtuiging meenen te moeten propageeren en verdedigen. Er komt heel veel verouderd materiaal bij te pas, zoowel bij de voorstanders als bij de tegenstanders. Vestingen, die al lang geslecht zijn worden besprongen met een woede, alsof ze nog zwaar bewapend waren. Ook zou men wenschen, dat de schrijvers de wetenschappelijke literatuur van de laatste tientallen jaren hadden verwerkt. Dan zouden heel wat minder oude twistvragen onnoodigerwijs worden opgerakeld en bestendigd. Ik kan geen van deze beide boekjes aanbevelen.

Intusschen wil het Groote Publiek toch graag goed ingelicht worden omtrent een zoo belangrijke beschavingsfactor als de evolutie-theorie? Ja, daar kan wel een populair-wetenschappelijk boek over geschreven worden, maar dan door een heel groot onbevooroordeeld eerbiedig geleerde, bij voorkeur een knap palaeontoloog, die druk verkeer heeft met de beste genetici van dezen tijd en goed belezen is in de algemeene geschiedenis van de wijsbegeerte. Voor zoover ik weet bestaat zoo'n boek nog niet in eenige taal ter wereld.

JAC. P. TH.

Dr. F. M. PENNING: *Het Atoom*. (Kampen, J. H. Kok. 200 p. p. prijs ingen. f 2,75, geb. f 3,50).

Een uitmuntende inleiding tot de moderne natuurkunde. Uitgaande van de klassieke voorstelling van het „ondeelbare” atoom als bouwsteen der materie brengt de auteur ons langs Lenard, Rutherford en Bohr tot het hedendaagsch begrip van het samengestelde atoom en de nieuwste opvattingen omtrent materie, energie, ruimte en tijd. Van Aristoteles en Demokritos komen we tot Heisenberg (1934). Ook dit is een „populair-wetenschappelijk” werk, maar dan voor menschen, die staan op het peil van een goede hogere-burgerschool opleiding. Zeer aangenaam geschreven, juist een boek, dat om de vier of vijf jaar een herdruk beleefd en dan door den begaafden auteur tot op den huidige dag kan worden bijgewerkt. Wij hopen dat Dr. Penning dat nog dikwijls moge doen.

JAC. P. TH.

A. MELLINK: *Leerboek der Plantkunde I*. Derde druk. (Groningen, Wolters. f 2,60 en f 2,90.

A. MELLINK: *Leerboek der Dierkunde, I*. Tweede druk. (Groningen, Wolters. f 2,90 en f 3,25.

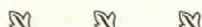
Met groot genoegen kondigen wij de herdrukken van deze uitmuntende leerboeken aan. Betere bestaan er niet.

Ik heb slechts één aanmerking, maar die is nog al ernstig. Die betreft de „bisamrat” van pag. 221. Dat woordje bisam klinkt zoo aardig, en de meeste menschen denken er verder niets bij. Maar „bisam” is Duitsch. Wij noemen die geurstof: „muskus”.

Het beroemde Amerikaansche knaagdiertje heet in zijn vaderland muskrat. Een nog aardiger naam is musquash en daar zitten weer allerlei leuke dingen aan vast, die ik nu hier niet kan vertellen. Te weinig ruimte. Maar dit staat vast: wij behooren muskrat te vertalen door *muskusrat*. Ik ben er benieuwd naar, of ik het nog zal beleven, dat onze boeken, tijdschriften, kranten nu nog den Duitschen naam bisamrat zullen verlaten om den Hollandschen naam muskusrat te gebruiken. Bismarck zei indertijd al: „Holland annektiert sich selbst”, maar dat hoeft toch niet waar te zijn.

In ieder geval kunnen we op onze Kweekscholen de Hollandsche onderwijzers Hollandsche namen leeren gebruiken.

JAC. P. TH.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Vossenslimheid. Met veel genoegen las ik in „de Levende Natuur” van Januari het artikel over de vossenjacht per camera, vooral ook om de mooie foto's, die het resultaat van die jacht waren. Minder bekoren konden mij echter de verhalen, die de schrijver daaraan toevoegt, waarnemingen van een van zijn gidsen, „een natuurvriend van de goede soort”. Een vos die bij het bespringen van zijn buit misspringt, en dan niet, als elk roofdier doen zou, zijn buit naloopt en inhaalt, maar liever een beetje gaat oefenen in het springen (!), en een vos, die zich dood houdt om kraaien te bedriegen, en dan plotseling er met de vetste kraai van doorgaat! Vooral het laatste verhaal klonk bekend, en, ja wel, daar hadden wij het: „Er ist ein listig, boszhaftig und fürwitzig thier, den ygel kehrt er sattlich umb und beseicht im den kopff, von welchem er dann erstickt; den hasen betriegt er mit schimpff mit im ze gopen; die vögel indem dz er sich besudelt und als ob er todt seye, sich auf den wasen streckt, die vögel also zu einem schelmen lockt und sy erfasset; die fischly facht er mit seinem schwantz der er in das wasser streckt, und so sich die fischlein daryn geschwommen reucht er sie heraus, erschütt den schwantz und läbt wol umb ein kleine unten”. Dit schreef Gessner (1516—1566) en ik citeer het naar den ouden Brehm. En de oude heer voegt er hoofdschuddend aan toe: „Solche und ähnliche Geschichten werden noch heutigen Tages erzählt, und von nicht wenigen als baare Münze genommen”. De nieuwe Brehm is voorzichtiger en laat die verhaaltjes maar heelemaal weg, en legt terecht den nadruk er op, dat tusschen den vos van de fabel en den vos van de werkelijkheid een hemelsbreed verschil bestaat: de vos begaat zijn „domheden” even goed als elk ander dier, en er is geen enkele reden, om hem verstandelijk hooger aan te slaan dan zijn verwanten, b.v. den wolf.

Maar, wat ik eigenlijk zeggen wilde: de Levende Natuur is een blad, dat een wetenschappelijke „standing” veroverd heeft. Zoo'n standing legt de Redactie zekere verplichtingen op. Indien een medewerker in het blad nu nog met Plinius zou willen beweren, dat paddestoelen ontstaan uit modder, en men ze als een gezwel van de aarde moet opvatten (zie dissertatie Lütjeharms), dan zou de Redactie dit waarschijnlijk niet zonder een kanteekening doorlaten. Maar waarom dan . . .

J. A. BIERENS DE HAAN.

Roodborsttapuit. 17 Nov. zagen we bij Schiedam een ♂. 19 Dec. in de buurt van Overschie een ♂ en een ♀ bij elkaar; drie dagen later weer, mogelijk het zelfde paartje.

Roek. Reeds vanaf het begin van Januari vertoonen de roeken zich elken morgen een paar uur in de broedkolonie aan den Diergaardesingel (Rotterdam). De vogels, die zich voor het meerendeel reeds paarsgewijs bij hun oude nesten ophouden, laten bijna voortdurend hun roep hooren: „áááárrr, òòòòrrr”, waarbij ze hun nek uitstrekken en tegelijkertijd hun staart waaier-vormig uitspreiden. Vooral wanneer enkele vogels elkaar in speelschen vlucht tusschen de hooge iepen nazitten (vermoedelijk een ♀, dat achtervolgd wordt door enkele ♂♂), is het geroep niet van de lucht. Op zonnige dagen sleepen sommige vogels reeds met takjes, zonder dat nochtans van geregeld bouwen sprake is.

Blauwe reiger. Reeds den 12den Januari zagen we twee reigers, die elk op een nest stonden. (Kolonie Rotterdamsche Diergaarde). Volgens Diergaarde-employé's zouden dit nog